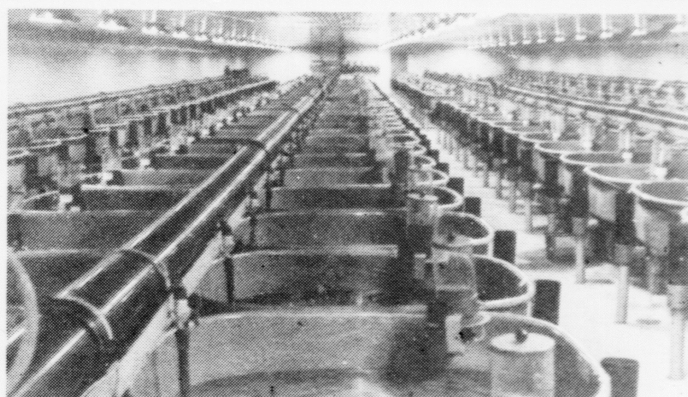

Brunnar til víðari fódning á Sunndalsøra

Kleki- og startfóðringskór á Sunndalsøra

ymsan hátt og fáa tað almenna betur at skilja neyð turvuligheitina í, at tað lat pengar til granskning innan aling.

Um ár 1970 vóru tað nógvir alarar, sum stóðu seg serliga væl hvat framleiðsluni viðvíkti. Men tað vóru eisini nógvir, sum høvdu gjørt skeivar fløgur og sum av øðrum orsökum vóru komnir í figgjarligar trupulleikar.

Konsentrationshóttan

Tey góðu úrslitini hjá ávisum alarum gjørdur, at fleiri stór og rík «konsern» ynsktu at seta pening í alingina. Teimum tørvaði tó ekspertisu. Hesi feløg, sum nú komu uppi aling — í 70-unum — keyptu tær alistøðirnar, sum vóru í figgjarligum trupulleikum og bygdu tær upp aftur til tær eftir fáum árum bóru seg.

Henda útviklingin vóru teir minni mentu alarnir bangnir fyri, tí teir sóu eina konsentratió av framleiðsluni til nakrar fáar stórar alistøðir, og vildi tað føra við sær, at teir kundu bliva útiðstíð frá marknaðinum, tí tær stórra stóðirnar kundu brúka aðrar prisir.

Teir tóku tí stig til yvirfyri myndugleikunum at fáa í lag eina skipan um lógvir til aling. Hetta fæddi við sær, at tað frá almennari síðu í 1973 varð sett ein fyrbils lóg í gildi um loyvi til aling. Gjøgnum hesa lóg kom ein stýring við, hvørjir persónar skuldu sleppa at ala og hvussu stórar stóðir skuldu byggjast.

Stórtingið viðger aling

Fram til 1977 virkaði henda skipan mest sum ein skráseting. Hareftir varð stóður settur í verk fyri øllum nýggjum loyvum, meðan bíðað varð eftir, at stórtingið hevði viðgjørt alingina í Noregi, um hvørja uppgávu henda vinna skuldi hava.

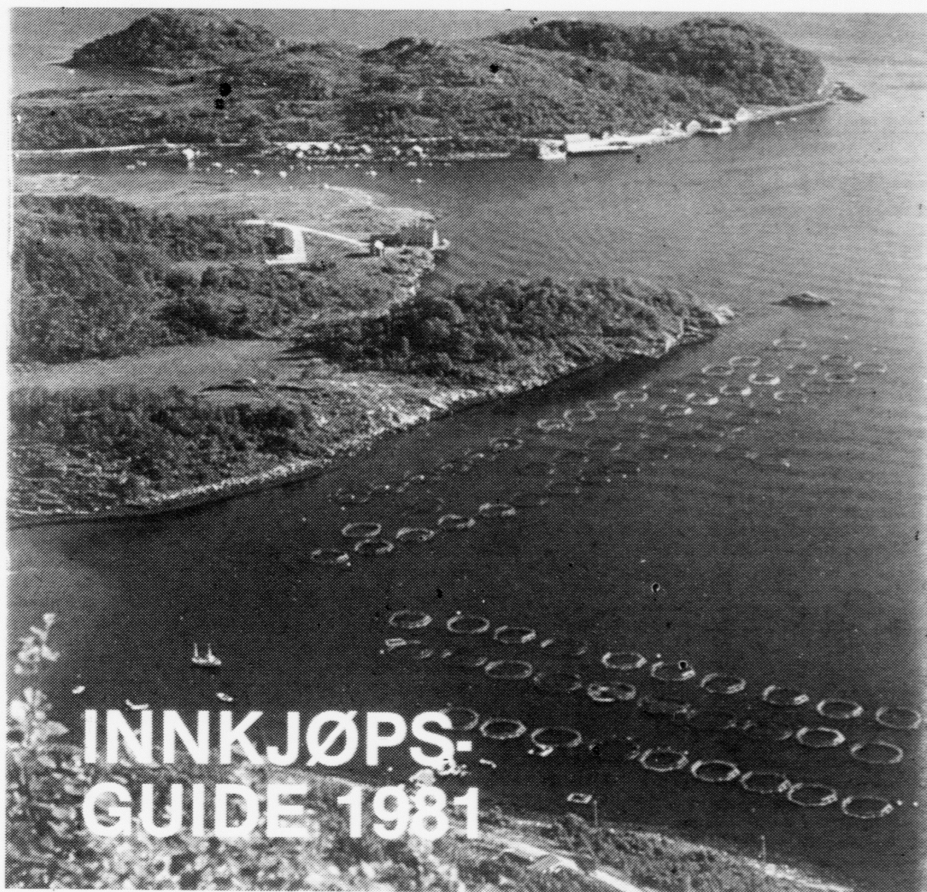
Stórtingið hevur síðani viðgjørt alivinnuna. Niðurstøðan er tann, at fiskaaling skal vera við til at styrkja vinnumøguleikarnar á útjaðarøkjum við strondina, har lítið arbeiði er frammanundan. Eisini var niðurstøðan, at stóðirnar skuldu avmarkast í stóð fyrri at spjæða tær meira, men ikki gera tær so smáar, at tær ikki kunnu løna seg. Viðari visti Stórtingið á, at tað eigur at verða miðjað imóti at kanna og útvikla alternativar alihættir.

Søla og marknaður

Stovnanin av «Norsk Ørredomsætning» var ikki nóg mikið at forða fyri, at tað bleiv ein óheppin marknaðarútviklingur miðskeiðis í 1970-unum. Orsøkin til hetta var, at limirnir ikki høvdu skyldu til at lata fisk, og at felagið heldur ikki hevði móttøkuskýldu. Harafturat hevði felagið ikki góðar figgjarligar umstøður at arbeiða undir. Frá 1971 til 1973 arbeiddi felagið við at fáa meira fasta sølu í lag av silum, og hetta eydnaðist í 1973. Gjøgnum «Distrikternes Udbygningsfond» fekk felagið í 1974 lániveðhald til at geva alarunum sølu forskot og hetta fæddi til, at upprunaliga sölufunktionin hjá Norsk Ørredomsætning helt uppat, og í staðin kom tann meira náttúrliga «førstehandsomrætningsfunktion».

Saman við Norsk Fiskeopdretnes Forening arbeiddi Norsk Ørredomsætning at seta á stovn eitt lógartryggjað sölufelag. «Fiskeopdretnes Salgslag» varð tí sett á stovn í 1978, og grundlagið undir Norsk Ørredomsætning var tí burtur.

Tann primera ætlanin við Fiskeopdretnes Salgslag var at bota um stýringina við prísásetingini gjøgnum ásetan av minstuprís og fáa eina skipan í lag við keypan frá heilsulíðum í Noregi.

INNkjøps-GUIDE 1981

Henda myndin visir okkum, hvussu fiskaaling við sínum eyðkendu flotohyljum í dag meira og meira er vordin eitt nýtt sereykenni fyri norsku náttúruna framvið strendurnar

Sil heima — laksur úti

Næstan alt, sum verður selt av silum fer til heima-marknaðin.

Í 1977 fór 90% av silaframleiðsluni til heima-marknaðin. Orsøkin til hetta eru teir høgu tollsatsirnir fyri innflutning av silum til EF, sum annars er størsti keyparin av tí fiski, sum verður útfluttur úr Noregi.

Tollurin á laks er harafturimóti tí ikki so høgur, tí EF enn hevur rættliga litla framleiðslu av laks. Tí vera útflutt millum 85 og 90% av laksafra-

leiðsluni til EF.

Eg vænti, at Europamarknaðurin kann taka imóti einum enn størri mongd av laks, enn tað sum verður útflutt úr Noregi idag. Men ein fyrirtreyt fyri einum tilikum vøkstri vil vera at arbeiða meira á hesum marknaðum við at útbýggja sölutóli í teimum londum, sum framleiðslan fer til.

Teir størstu trupulleikarnir, sum norskir fiskaalarar tí í dag hava er tí ikki í útflutninginum, men á heimamarknaðinum har umsetningurin oftani er ov lítill.

Skeljadjóraaling

Hvat viðvikur aling av skeljadjórum liggja norðmenn ikki so frammarliga. Teir eru so smátt farnir at visa hesi alingini áhuga, og tí er sett á stovn ein royndarstøð nærhendis Bergen, sum ber heiti «Norsk Akvakultur».

Tað verður serliga miðjað imóti at ala krækling og ostru. Meðan kræklingur í Noregi verður mett sum ein billig vora, verður ostru hinvegin mett sum ein dýr vora.

Við ostru er stóðan tann, at tað letur seg gera

at ala og selja, men trupulleikin liggur í tí, at tørvur er á ynguli.

Viðvikjandi kræklingi er tað ein spurningur um at arbeiða so biliga sum gjørligt.

Tað verður helst gingið ta leið at gera rættliga stórar stóðir sonevnda «lóng líne» har ein framleiðsla av kræklingi verður í minsta lagi 100 tons um árið. Vit halda vit kunnu fáa hetta at mæla runt í dag. Sum tað sær út í dag kunnu vit um nokur fá ár framleiða stórar nøgdir.

Framhald á síðu 12